

[Etusivu](#) > ... > [Kauppa-, Maksukyvyyttömyys- Ja Kiinteistörekisterit](#) > [EU-maiden Kaupparekisterit](#) > [Czechia](#)

Sisällön tuottaja:

Tšekki

EU-maiden kaupparekisterit

Tšekki

Tässä osiossa esitetään yleiskatsaus Tšekin julkisiin rekistereihin. Julkisiin rekistereihin kuuluvat yhdistysrekisteri, kaupparekisteri, säätiörekisteri, laitosrekisteri, asunnonomistajien yhteisöjen rekisteri ja yleishyödyllisten yhteisöjen rekisteri.

Tšekin kaupparekisterin historiaa

Milloin kaupparekisteri perustettiin?

Kaupparekisterin nykyinen muoto perustuu 1. tammikuuta 2014 uudelleenlaatumisen jälkeen voimaan tulleeseen yksityisoikeuteen. Tällöin hyväksyttiin uusi siviililaki 89/2012 sekä siihen liittyvää lainsäädäntöä, tärkeimpinä laki 90/2012 liikeyrityksistä sekä laki 304/2013 oikeushenkilöistä ja luonnollisista henkilöistä pidettävistä julkisista rekistereistä sekä erityisrahastojen rekisteröinnistä (rekisterilaki). Nykyinen kaupparekisteri on eräs Tšekin julkisista rekistereistä, ja siihen sovelletaan rekisterilain mukaista yleissääntelyä. Kaupparekisterin lisäksi julkisia rekistereitä ovat seuraavat:

- yhdistysrekisteri, johon kirjataan tiedot yhdistyksistä, ammattijärjestöistä, kansainvälisistä ammattijärjestöistä, työnantajajärjestöistä, kansainvälisistä työnantajajärjestöistä ja niiden tytäryhdistyksistä
- säätiörekisteri, johon kirjataan tiedot säätiöistä ja lahjoitusrahastoista
- laitosrekisteri, johon kirjataan tiedot laitoksista
- asunnonomistajien yhteisöjen rekisteri, johon kirjataan tiedot asunnonomistajien yhteisöistä
- yleishyödyllisten yhteisöjen rekisteri, johon kirjataan tiedot yleishyödyllisistä yhteisöistä.

Tässä tekstissä julkisella rekisterillä tarkoitetaan myös kaupparekisteriä.

Rekisterilailla on 1. tammikuuta 2018 alkaen säännelty myös erityisrahastojen rekisteröintiä, joka julkisista rekistereistä poiketen on vain osittain julkista.

Tiettyjen oikeudellisten muotojen julkisia rekistereitä säännellään rekisterilaista erillisellä lainsäädännöllä. Tällaisia ovat esimerkiksi metsästyseurojen rekisteri (jota pitävät metsästyksestä vastaavat valtion viranomaiset eli asianomaiset kunnat, joilla on laajennettu toimivalta), poliittisten puolueiden ja liikkeiden rekisteri (jota pitää sisäasiainministeriö), rekisteröityjen kirkkojen, uskonnollisten järjestöjen ja muiden oikeushenkilöiden rekisteri (jota pitää kulttuuriministeriö) ja opetusalan oikeushenkilöiden rekisteri (jota pitää opetus-, nuoriso- ja urheiluministeriö). Näitä julkisia rekistereitä säännellään ja pidetään yllä pääosin samalla tavalla kuin rekisterilain soveltamisalaan kuuluvia julkisia rekistereitä.

Historiallisesti kaupparekisterin perustaminen Tšekin maaperälle liittyy kauppaoikeuden kodifointiin Cisleithaniassa vuonna 1863. Kaupparekisteri perustettiin lailla 1/1863 (yleinen kauppalaki), jota sovellettiin myös muissa valtioissa. Laki velvoitti merkitsemään yritykset kaupparekisteriin. Oikeusjärjestelmän muuttuessa vuonna 1950 kaupparekisteri muutettiin yritysrekisteriksi. Myöhemmän sosiaalisen ja poliittisen kehityksen johdosta kaupparekisteri perustettiin uudelleen vuonna 1992 alkuperäisen kaupparekisterin ja yritysrekisterin periaatteiden pohjalta. Vuoden 1992 kaupparekisteri on säilynyt periaatteeltaan samana tähän päivään asti,

myös aiemmin mainitun vuoden 2014 yksityisoikeuden uudelleenlaatimisen jälkeen.

Milloin kaupparekisteriä alettiin pitää sähköisessä muodossa?

Kaupparekisteriä on pidetty sähköisessä muodossa 1. tammikuuta 1997 alkaen, vaikka lakisääteinen vaatimus tuli voimaan vasta 1. heinäkuuta 2005. Kaupparekisteri on julkishallinnon tietojärjestelmä. Se on yhteydessä muihin perusrekistereihin, kuten henkilörekisteriin. Perusrekisterit sisältävät viitetietoja, viittauslinkkejä, luonnollisten henkilöiden tunnistetietoja sekä joissain tapauksissa todentamistietoja, operatiivisia tietoja ja muita lakisääteisiä tietoja. Eri rekisterien yhteentoimivuus on varmistettu linkittämällä viitetiedot muissa rekistereissä oleviin tietoihin: mikäli tietoja muutetaan yhdessä rekisterissä, muutos tulee automaattisesti voimaan myös muissa samoja tietoja sisältävissä perusrekistereissä. Yleinen esimerkki tästä on nimenmuutos.

Ennen 1. tammikuuta 1997 rekisteröityjä henkilöitä koskevat tiedot ovat joissain tapauksissa saatavilla ainoastaan paperimuodossa, koska asiakirjoja tai rekisteröityjä tietoja ei ole muunnettu sähköiseen muotoon. Näissä tapauksissa tietoja ei ole mahdollista tarkastella julkisten rekisterien sovelluksen kautta.

Mitä lainsäädäntöä tällä hetkellä sovelletaan?

Vuoden 2014 yksityisoikeuden uudelleenlaatimisen jälkeen julkisten rekisterien sisältöä on säännelty rekisterilailailla. Tämä pätee myös kaupparekisteriin. Tiettyjä muita teknisiä seikkoja säännellään täytäntöönpanoasetuksilla. Asetuksessa 323/2013 säädetään sellaisten lomakkeiden eritelmistä, joita käytetään haettaessa julkiseen rekisteriin merkitsemistä tai pyydetäessä merkintähakemusten muuttamista tai peruuttamista, ja tiettyjen asetusten kumoamisesta. Hallituksen asetuksessa 351/2013 taas säädetään velan viivästyskorkojen ja perintäkulojen määrän vahvistamisesta sekä selvittäjän ja tuomioistuimen nimittämien oikeushenkilön hallintoelimen jäsenten palkkioista. Lisäksi siinä säädetään tietyistä seikoista, jotka koskevat virallista lehteä (*Obchodní vestník*), oikeushenkilöistä ja luonnollisista henkilöistä pidettäviä julkisia rekistereitä sekä erityisrahastojen ja tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien rekisteröintiä.

Oikeushenkilöiden tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien rekisteriä on 1. kesäkuuta 2021 alkaen säännelty erillisellä lailla (laki 37/2021 tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien rekisteristä), mutta tammikuun 1. päivästä 2018 kyseiseen päivään saakka se kuului rekisterilain soveltamisalaan.

Kaupparekisteristä saatavat tiedot

Kuka voi tarkastella kaupparekisteriä?

Kuka tahansa voi tarkastella kaupparekisteriä ja muita julkisia rekistereitä sekä tehdä jäljennöksiä niiden sisältämistä tiedoista.

Sen lisäksi, että kaupparekisterin tietoja voi selata suoraan, asiaankuuluvaa asiakirja-aineistoa on mahdollista tarkastella tuomioistuimessa. Tällaisessa tapauksessa on kuitenkin osoitettava oikeudellinen intressi, jonka perusteella toimivaltainen tuomioistuin myöntää tarkasteluoikeuden. Oikeudellisen intressinsä todistaneet henkilöt voivat rajoituksetta tutustua asiakirja-aineistoon, myös sen liitteisiin ja luetteloon kaikista sen osista.

Kun otetaan huomioon avoimuuden korkea taso sekä tietojen ja asiakirjojen lähes täydellinen julkistaminen, on usein käytännöllisintä tarkastella kaupparekisterin tietoja suoraan. Sen voi tehdä kuka tahansa oikeudellista intressiään ilmoittamatta.

Mitä tietoja kaupparekisteri sisältää?

Rekisteriin tallennettavat tiedot (mm. julkiseen rekisteriin merkittävät oikeushenkilöt, maksukyvyttömyystiedot, tilinpäätökset)

Kaupparekisteriin merkitään kaikki yritykset (avoimet yhtiöt, kommandiittiyhtiöt, rajavastuuyhtiöt, julkiset osakeyhtiöt), niiden sivuliikkeet sekä osuuskunnat. Myös Tšekissä toimivien ulkomaisten oikeushenkilöiden yritykset ja sivuliikkeet merkitään kaupparekisteriin. Lisäksi kaupparekisteriin merkitään kaikki Tšekissä liiketoimintaa harjoittavat luonnolliset henkilöt, jotka hakevat rekisteröintiä.

Kaupparekisteriin merkitään ainoastaan perustetut yritykset ja sivuliikkeet. Jos ulkomaisen oikeushenkilön

sääntömääräinen kotipaikka on Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolella, tämän oikeushenkilön yritykset ja sivuliikkeet on merkittävä kaupparekisteriin. Mikäli tällainen ulkomainen oikeushenkilö ei ole siirtänyt liiketoimintaansa tai sen osaa Tšekkiin, rekisteriin kirjataan itse oikeushenkilö. Jos ulkomaalaisen oikeushenkilön sääntömääräinen kotipaikka on EU:ssa tai ETA-alueella, sen yritykset tai sivuliikkeet merkitään rekisteriin vain oikeushenkilön omasta pyynnöstä.

Kaupparekisteri sisältää hyvin yksityiskohtaisia tietoja rekisteröidyistä henkilöistä. Suuri avoimuus mahdollistaa korkeatasoisen julkisen valvonnan. Varsinaisen rekisterin ohella tätä tarkoitusta palvelee asiakirjakokoelma (*sbírka listin*), jossa säilytetään rekisteröityihin henkilöihin liittyviä tärkeitä asiakirjoja.

Julkisiin rekistereihin kirjataan erityisesti seuraavat tiedot:

- nimi (tai yrityksen nimi), sääntömääräinen kotipaikka ja osoite, jossa rekisteröity henkilö oleskelee tai asuu
- toiminnan ala tai kuvaus oikeushenkilön tarkoituksesta
- oikeushenkilön oikeudellinen muoto
- päivämäärä, jona oikeushenkilö on perustettu (ja purettu)
- luonnollisen henkilön henkilötunnus tai oikeushenkilön tunnistenumero
- hallintoneuvoston nimi, kokoonpano ja menettelytapa oikeushenkilön puolesta toimimiseksi
- valvontaelimen nimi ja kokoonpano
- valtuutetun edustajan tiedot ja tapa, jolla tämä toimii oikeushenkilön puolesta

Edellä esitetty luettelo ei ole tyhjentävä. Vaaditut tiedot vaihtelevat oikeushenkilön muodon mukaan.

Kaupparekisteriin kirjataan lisäksi seuraavat tiedot:

- osakeyhtiön osakepääoman määrä
- jokaisen osakkaan rahoitusosuuden määrä ja tosiasiallisesti maksettu määrä
- tiedot panttioikeuksista ja muista esineoikeuksista sellaisiin liikeyhtiön osakkeisiin, joita ei ole edustettu arvopapereilla tai arvo-osuuksilla
- sivuliikkeitä koskevat tiedot.

Kaupparekisteriin kirjataan myös rekisteröidyn henkilön purkamista ja poistamista koskevat lisätiedot, kuten

- päivämäärät, jona oikeushenkilö on mitätöity tai purettu (kussakin tapauksessa myös toiminnan oikeudellinen peruste)
- tiedot likvidaatiomenettelyn aloittamisesta ja päättämisestä, mukaan lukien yksityiskohtaiset tiedot selvittäjästä
- tiedot maksukyvyttömyysmenettelystä (mukaan lukien menettelyn aloittamista ja selvittäjää koskevat tiedot); rajoitukset, joita sovelletaan velallisen oikeuteen määrätä konkurssipesästä maksukyvyttömyystuomioistuimen päätöksen perusteella; tiedot konkurssin julistamisesta ja kumoamisesta, uudelleenjärjestelyä koskevasta luvasta sekä tervehdyttämissuunnitelman hyväksymisestä ja tämän suunnitelman tai sen keskeisten osien täytäntöönpanosta; yrityksen osakkaan osuuteen vaikuttavat täytäntöönpanomääräykset tai tuomioistuimen antamat toimeenpanopaperit; tuomioistuimen päätökset täytäntöönpanomenettelyjen lopettamisesta tai ilmoitukset siitä, että täytäntöönpanomenettelyt on päätetty muulla tavoin kuin lopettamalla (perusteluineen); liiketoiminnan tai sen osan myyntiä koskevat täytäntöönpanomääräykset tai tuomioistuimen antamat toimeenpanopaperit; tuomioistuimen päätökset täytäntöönpanomenettelyjen lopettamisesta tai ilmoitukset siitä, että täytäntöönpanomenettelyt on päätetty muulla tavoin kuin lopettamalla (perusteluineen); tuomioistuimen päätökset väliaikaisista toimenpiteistä, joilla rajoitetaan tai kielletään luopuminen omistussuudesta, liiketoiminnasta tai merkittävästä osasta yhtiön omaisuutta; päätökset tällaisten toimenpiteiden kumoamisesta tai lopettamisesta (perusteluineen)
- oikeudellinen peruste oikeushenkilön poistamiselle rekisteristä.

Mikäli rekisteriin merkitylle oikeushenkilölle nimitetään edunvalvoja, tuomioistuin lisää tätä koskevat tiedot kaupparekisteriin.

Kun luonnollinen henkilö kirjataan kaupparekisteriin mistä tahansa syystä, rekisteriin merkitään myös tämän syntymäaika, henkilötunnus (jos olemassa) ja oleskelu- tai asuinpaikan osoite (jos viimeksi mainittu on eri kuin oleskelupaikan osoite). Henkilötunnuksia ei julkisteta.

Ulkomaisten oikeushenkilöiden yritysten tai sivuliikkeiden osalta ilmoitetaan myös lainkäyttöalue, jossa kyseinen oikeushenkilö on perustettu.

Mikäli luonnollinen henkilö on hallintoneuvoston tai valvontaelimen jäsen, valtuutettu edustaja, henkilöyhtiön jäsen tai rajavastuuyhtiön osakas, rekisteriin merkitään tämän asuinpaikkaa tai pysyvää oleskelupaikkaa ja syntymäaikaa koskevat tiedot.

Rekisteriin tallennettavat asiakirjat (mm. asiakirja-aineistot ja -kokoelmat, yhtiöjärjestykset, yhtiökokousten pöytäkirjat)

Julkisiin rekistereihin liittyy asiakirjakokoelma. Laissa määritellään, mitkä asiakirjat on talletettava kokoelmaan. Tärkeimpiä ovat seuraavat:

- perustamiskirja (perustamissopimus, yhtiöjärjestys, todistus osuuskunnan järjestäytymiskokouksesta tai muu perustamiskirja oikeushenkilön muodosta riippuen) ja säätiöiden, lahjoitusrahastojen tai laitosten perussäännöt
- päätökset hallintoneuvoston jäsenten tai sellaisten henkilöiden, joilla on valtuudet tehdä sitoumuksia oikeushenkilön puolesta (esim. sivuliikkeen johtaja), nimittämisestä, valinnasta, erottamisesta tai muunlaisesta toimikauden päättämisestä
- vuosikertomukset
- varsinaiset, ylimääräiset ja konsolidoidut tilinpäätökset
- päätökset oikeushenkilön purkamisesta, likvidaatiomenettelyn loppukertomukset ja tuomioistuimen päätökset oikeushenkilön edunvalvojan nimittämisestä
- päätökset, jotka koskevat oikeushenkilön muuttamista ja muutoshanketta, ilmoitukset muutoshankkeen hylkäämisestä tai hyväksymättä jättämisestä sekä tuomioistuimen päätökset muutoshankkeen pätemättömyydestä tai sen päätöksen pätemättömyydestä, joka tehtiin yhtiökokouksessa tai jäsenkokouksessa, jossa muuntamishanke hyväksyttiin
- asiantuntijalausunnot luontoissuorituksen arvostamisesta säätiön, lahjoitusrahaston, laitoksen, rajavastuuyhtiön tai julkisen osakeyhtiön perustamisen yhteydessä tai kun niiden osakepääomaa tai perustamispääomaa korotetaan, asiantuntijalausunnot osuuskunnan luontoissuorituksen arvostamisesta, asiantuntijalausunnot luontoissuorituksen arvostamisesta yritysten ja osuuskuntien muuttamisen yhteydessä sekä asiantuntijalausunnot varojen arvostamisesta, kun julkisen osakeyhtiön omaisuus hankitaan sen perustajilta vastikkeellisesti liikeyrityksistä annetun lain 90/2012 mukaisesti
- maksukyvyttömyysmenettelyssä annetut tuomioistuimen päätökset
- tuomioistuimen päätös oikeushenkilön elimen päätöksen pätemättömyydestä
- asiakirjat, joilla todistetaan yrityksen osto asianmukaisten siviililain säännösten mukaisesti
- yhtiökokouksen päätös siitä, ettei työntekijöiden tarvitse maksaa merkittyjen osakkeiden täyttä liikkeeseenlaskuhintaa tai että nämä voivat hankkia merkittyjä osakkeita muilla etuoikeutetuilla ehdoilla.

Laissa määritellään tarkemmin asiakirjat, jotka on *aina* talletettava asiakirjakokoelmaan. Tällaiset asiakirjat vaikuttavat yleensä olennaisesti oikeushenkilön perustamiseen, purkamiseen ja toimintaan. Niissä ilmoitetaan, kuka voi edustaa oikeushenkilöä ja kuka on valtuutettu tekemään sitoumuksia sen puolesta.

Kuinka rekisteristä tehdään hakuja? Mitä hakukriteereitä on käytettävissä?

Paikan päällä

Julkiset rekisterit ovat saatavilla ainoastaan verkkopohjaisen julkisten rekisterien sovelluksen kautta. Tiedot voidaan tarjota paperiversiona, mikäli ne koskevat ennen 1. tammikuuta 1997 rekisteröityä henkilöä eikä niitä ole digitoitu tai asetettu saataville verkkopohjaisen julkisten rekisterien sovelluksen kautta.

Rekisterin verkkosivuilla

Verkkopohjaisen julkisten rekisterien sovelluksen kautta tehdyt haut ovat maksuttomia. Hakukriteereitä ovat oikeushenkilön nimi tai tämän yrityksen nimi, henkilön tunnistenumero tai numero, jolla henkilö on rekisteröity toimivaltaisessa rekisterituomioistuimessa. Hakuja voidaan tarkentaa lisätiedoilla, jotka koskevat esimerkiksi rekisteriin kirjattua osoitetta, kadunnimeä, oikeudellista muotoa tai rekisteröinnin suorittanutta tuomioistuinta. Lisäksi on mahdollista tehdä hakuja osallisuuden tyyppin mukaan, eli hakea rekisteröityjä luonnollisia henkilöitä ja oikeushenkilöitä, jotka ovat jollain tavalla osallisina rekisteröidyssä oikeushenkilössä.

Avointa dataa on myös saatavilla osoitteessa <https://dataor.justice.cz/>. Julkisten rekisterien sovellukseen liittyy paikallinen avoimen datan luettelo, jonka tietoaineisto päivitetään kerran päivässä kuluvan vuoden tietojen osalta. Aikaisempiin vuosiin liittyvät tiedot päivitetään kerran vuodessa, aina kuluvan vuoden tammikuussa. Kuvaus tietoaineistosta löytyy tietoaineistoa koskevista lisätiedoista. Kuvaus tietoaineiston sisällöstä ja julkisten rekisterien sovellukseen liittyvästä paikallisesta avoimen datan luettelosta löytyy lisäksi käyttöoppaasta, joka on saatavilla seuraavan linkin kautta: https://dataor.justice.cz/files/ISVR_OpenData_Uzivatelstva_prirucka.pdf.

Käytettävissä olevat hakukriteerit

Hakuja voi tehdä rekisteröidyn henkilön nimen, yrityksen nimen tai tunnistenumeron perusteella sekä oikeushenkilöä tai luonnollista henkilöä koskevien tarkempien tietojen perusteella.

Miten asiakirjoja saa?

Maksuttomat pyynnöt

Julkisesta rekisteristä tai asiakirjakokoelmasta saa maksutta osittaisen tai täydellisen otteen. Osittainen ote sisältää vain viimeisimmät Tšekin kauppalaikiin kirjatut voimassa olevat tiedot. Täydellinen ote sisältää kaikki asianomaista henkilöä koskevat tiedot.

Maksulliset pyynnöt

Paperijäljennöksen pyytäminen on maksullista. Maksu peritään myös sähköisessä muodossa olevien otteiden lähettämisestä asiointiin kautta tai sähköpostitse, mutta ei silloin, jos pyynnön jättäjä toimittaa tarvittavan tietovälineen itse. Jos tuomioistuimien kuitenkin lähettää sähköisen otteen tietovälineellä, jota pyynnön jättäjä ei ole toimittanut (esimerkiksi tapauksissa, joissa tuomioistuimien lähettää sähköisen otteen asiointiin tai sähköpostitse), maksu peritään sillä perusteella, ettei oikeaksi todistetun otteen antamisessa ole kyse pelkästä tietojen siirrosta.

Miten rekisteriotteita, asiakirjojen oikeaksi todistettuja jäljennöksiä tai sanatarkkoja selostuksia saa?

Oikeaksi todistettuja jäljennöksiä saa maksutta julkisten rekisterien sovelluksen verkkosivustolta. Jäljennöksen voi saada sekä täydellisenä että osittaisena. Maksu peritään vain paperijäljennöksistä. Paperijäljennöstä voi pyytää siinä rekisterituomioistuimessa, jossa asianomainen henkilö on rekisteröity. Jäljennöksen jokaisesta sivusta, myös vajaasta sivusta, peritään 70 Tšekin korunan maksu.

Rekisteröintimenettely

Miten rekisteröintimenettely aloitetaan (rekisteröintihakemuksen tekeminen, asiakirjojen oikeaksi todistaminen, tarvittavat liiteasiakirjat)?

Ensimmäistä rekisteröintiä, muutoksia tai poistoa koskevissa hakemuksissa on käytettävä lomaketta, joka löytyy julkisten rekisterien verkkosivuilta. Lomakkeen voi täyttää vain sähköisesti. Kun rekisteröintihakemus on täytetty, lomake toimitetaan joko sähköisesti tai paperimuodossa.

Rekisteröinnin suorittaa rekisterituomioistuimien tai notaari. Menettely aloitetaan yleensä hakemuksen perusteella, mutta joissakin tapauksissa tuomioistuimien voi aloittaa sen omasta aloitteestaan. Tällöin kyse on pääasiassa tapauksista, joissa tuomioistuimien havaitsee ristiriidan rekisteröidyn ja tosiasiallisen tilanteen välillä tai joissa rekisterimerkintä on vastoin lain pakottavia säännöksiä. Hakemuksen jättämisen jälkeen tuomioistuimien selvittää, onko se asiassa toimivaltainen, onko hakijalla oikeustoimikelpoisuus sekä sisältääkö hakemus kaikki vaaditut tiedot ja asiaankuuluvat liitteet. Mikäli hakemuksessa on korjattavia puutteita, tuomioistuimien kehottaa hakijaa korjaamaan ne (esimerkiksi toimittamalla puuttuvat asiakirjat). Seuraavaksi tuomioistuimien tarkistaa, että hakemukseen liitetyt asiakirjat tukevat rekisteröitäviä tietoja ja selvittää, onko rekisteröitävä nimi (yrityksen nimi) harhaanjohtava tai voidaanko se sekoittaa toiseen nimeen. Tämän jälkeen tuomioistuimien tekee päätöksen rekisteröinnistä ja käsittelee sen.

Notaari voi käsitellä rekisteröinnin vain lakisääteisten vaatimusten täytyessä, mikä ei aina toteudu. Notaarin tekemien rekisteröintien tärkein etu on nopea käsittely, sillä notaari voi suorittaa rekisteröinnin jo samana

päivänä, jona notaarin vahvistama tausta-asiakirja laaditaan. Lisäksi etuna on, ettei hakijan tarvitse tehdä hakemusta määrättyä lomaketta käyttäen.

Notaari voi tehdä rekisteröinnin, jos

- notaarin vahvistama asiakirja tukee rekisteröitäviä tosiseikkoja
- notaarin vahvistamassa asiakirjassa on maininta siitä, että notaarin vahvistaman tausta-asiakirjan sisältö on laillinen
- hakija on täyttänyt muut muodollisuudet toimittamalla tarvittavat asiakirjat.

Notaarin vahvistama tausta-asiakirja on notaarin vahvistama asiakirja, yleensä perustamiskirja, jonka perusteella oikeushenkilö voidaan rekisteröidä julkiseen rekisteriin. Se voi olla myös oikeushenkilön elimen tekemä päätös, esimerkiksi yhtiökokouksen päätös hallintoneuvoston erottamisesta. Kaikkien oikeudellisten välineiden ei tarvitse olla todistusvoimaisten asiakirjojen (notaarin vahvistamien asiakirjojen) muodossa. Tämä ei kuitenkaan estä notaarin vahvistaman asiakirjan antamista oikeudellisena välineenä, vaikka laki ei sitä edellyttäisikään. Notaarin vahvistama asiakirja voi olla myös notaarin vahvistama tausta-asiakirja, ja sitä voidaan käyttää notaarin suorittamassa suorassa rekisteröinnissä.

Hakemukseen on aina liitettävä seuraavat asiakirjat:

1. asiakirjat, joilla todistetaan rekisteröitävät tosiseikat
2. asiakirjat, jotka on lain mukaan talletettava asiakirjakokoelmaan.

Kaikkia vaadittuja asiakirjoja ei luetella laissa. Toimitettavat asiakirjat vaihtelevat oikeushenkilön muodon mukaan. Yleisesti ottaen asiakirjanäyttöä vaaditaan kaikkien sellaisten tosiseikkojen rekisteröimiseksi, joita ei voida todeta julkishallinnon tietojärjestelmästä tai siihen osana kuuluvasta julkisesta tallenteesta, rekisteristä tai luettelosta.

Kaupparekisteriin rekisteröitäviltä toimialoilta on esitettävä muun muassa elinkeino- tai muut toimiluvat.

Esimerkiksi osakeyhtiön jäsenten suostumusta rekisteröintiin ei kuitenkaan tarvitse dokumentoida, sillä he todistavat suostumuksensa tekemällä perustamissopimuksen notaarin laatiman asiakirjan muodossa. Jos tällaiset henkilöt eivät myönnä suostumustaan virallisella asiakirjalla vahvistetulla ilmoituksella, heidän allekirjoituksensa suostumusasiakirjassa on todistettava oikeiksi.

Lisäksi tulee dokumentoida oikeudellinen peruste tilojen käyttöön yrityksen sääntömääräisessä kotipaikassa. Jos yrityksen sääntömääräinen kotipaikka siis sijaitsee vuokrasopimuksen piiriin kuuluvissa tiloissa, tilojen käytön oikeudellisena perusteena on oltava joko vuokrasopimus tai omistajan ilmoitus, jossa annetaan suostumus tilojen käyttöön tässä tarkoituksessa.

Tietyt rekisteröitävät tosiseikat voidaan dokumentoida ainoastaan valaehdoisella todistuksella. Tällaisia ovat esimerkiksi oikeushenkilön elinten kelpoisuusehdot.

Tietojen todentamisessa käytettävät asiakirjat on yleensä toimitettava alkuperäisessä muodossaan tai virallisesti oikeiksi todistettuina jäljennösinä. Asiakirjoja, jotka on lain mukaan talletettava asiakirjakokoelmaan, ei tarvitse todistaa oikeiksi. Riittää, että ne toimitetaan sähköisesti joko PDF-muodossa, jossa on tekstitaso, tai XHTML-dokumentteina.

Jokaisesta rekisterimerkinnästä peritään seuraavat tuomioistuinmaksut:

- 12 000 Tšekin korunaa julkisen osakeyhtiön rekisteröinnistä julkiseen rekisteriin
- 6 000 Tšekin korunaa henkilön ensimmäisestä rekisteröinnistä julkiseen rekisteriin (lukuun ottamatta julkista osakeyhtiötä)
- 2 000 Tšekin korunaa rekisteröintiä koskevista muutoksista tai lisäyksistä.

Notaarin suorittamasta rekisteröinnistä peritään seuraavat maksut:

- 8 000 Tšekin korunaa julkisen osakeyhtiön rekisteröinnistä julkiseen rekisteriin
- 2 700 Tšekin korunaa henkilön ensimmäisestä rekisteröinnistä julkiseen rekisteriin (lukuun ottamatta julkista osakeyhtiötä)
- 1 000 Tšekin korunaa muutoksista tai lisäyksistä.

Tuomioistuinmaksut aina 5 000 Tšekin korunaan saakka voi maksaa veromerkillä tai tilisiirrolla asianomaisen tuomioistuimen pankkitilille. Yli 5 000 Tšekin korunaa olevat tuomioistuinmaksut on maksettava yksinomaan tilisiirrolla. Notaarin maksut maksetaan suoraan notaarille.

Julkiseen rekisteriin liittyvistä menettelyistä ei peritä maksua seuraavissa tapauksissa:

1. rekisteröinti koskee maksukyvyttömyysmenettelyn kohteena olevaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jonka maksukyvyttömyyttä tai lähestyvää maksukyvyttömyyttä käsitellään parhaillaan ja päätös maksukyvyttömyydestä on jo tehty
2. rekisteröinti koskee julkiseen rekisteriin merkittyä yhdistystä, tytäryhdistystä, kansallista tai kansainvälistä ammattijärjestöä, kansallista tai kansainvälistä työnantajajärjestöä, säätiötä, lahjoitusrahastoa, laitosta, hyväntekeväisyysjärjestöä tai muutoksia näitä koskeviin rekistereihin.

Maksuista vapautetaan sellaiset kansalliset ja kansainväliset ammattijärjestöt sekä kansalliset ja kansainväliset työnantajajärjestöt tai niiden sivuliikkeet, jotka hakevat perustamisen, muuttamisen tai likvidaation rekisteröintiä julkiseen rekisteriin.

Notaarin suorittamiin rekisteröinteihin sovelletaan samoja maksuvapautusta koskevia edellytyksiä. Lisäksi notaarin suorittamat rekisteröinnit vapautetaan maksuista, mikäli ne perustuvat sellaiseen rajavastuuyhtiön perustamista koskevaan notaarin vahvistamaan asiakirjaan, joka sisältää ainoastaan Tšekin siviililaissa ja kaupallisista yhtiöistä annetussa laissa säädetyt pakolliset tiedot ja jonka mukaan maksuvelvollisuus on suoritettava rahana.

Hakemuksen toimittaminen henkilökohtaisesti

Julkista rekisteriä koskevan rekisteröintihakemuksen voi jättää henkilökohtaisesti toimivaltaisen rekisterituomioistuimen kirjaamossa tai hakea rekisteröintiä notaarin luona.

Hakemuksen toimittaminen verkossa

Rekisteröintihakemuksen voi toimittaa sähköisesti. Sähköiset hakemukset lähetetään ensisijaisesti asiointitilin kautta, tuomioistuimen kirjaamon sähköpostiosoitteeseen tai ePodateln-verkkosovelluksen avulla. Asiakirjakokoelmaan talletettavat asiakirjat voi toimittaa verkkopohjaisen julkisten rekisterien sovelluksen kautta. Lisäksi asiakirjoja on mahdollista toimittaa CD- ja DVD-levyillä. Sähköisessä muodossa olevat rekisteröintihakemukset on allekirjoitettava hyväksytyllä sähköisellä allekirjoituksella, ellei niitä lähetetä hakijan asiointitilin kautta.

Kuinka hakemukset käsitellään?

Rekisterituomioistuin selvittää ensin, onko hakemuksen tekijä oikeutettu hakemaan rekisteröintiä. Lisäksi selvitetään, onko hakemus toimitettu määrätyllä tavalla, sisältääkö se kaikki tarvittavat tiedot, onko se ymmärrettävä ja täsmällinen, onko siihen liitetty asiakirjoja rekisteröitävien tosiseikkojen tueksi ja onko oikeushenkilön tavoittelema päämäärä laillinen.

Tämän jälkeen tuomioistuin varmistaa, että liitteenä olevat asiakirjat tukevat tosiasiallisesti hakemuksen perusteella rekisteröitäviä tietoja. Hakemukseen on liitettävä asiakirjat kaikkien rekisteröitävien tosiseikkojen tueksi.

Tuomioistuin tarkistaa myös, ettei rekisteröitävä oikeushenkilön nimi (yrityksen nimi) ole harhaanjohtava eikä sitä voida sekoittaa muuhun jo rekisteröityyn nimeen (yrityksen nimeen).

Rekisteröinnin oikeusvaikutukset

Rekisteritietojen vaikutus kolmansiin osapuoliin direktiivin (EU) 2017/1132 17 artiklan mukaisesti

Julkisessa rekisterissä rekisteröitynä olo on oikeudellisesti pätevä asema kaikissa tapauksissa, joissa henkilö ei ole tietoinen siitä, etteivät rekisteröidyt tiedot vastaa oikeushenkilön todellista oikeudellista asemaa. Rekisteröityjä henkilöitä sitovat näin ollen oikeustoimet, joita toteutetaan julkiseen rekisteriin merkittyjen

tosiseikkojen perusteella, vaikka nämä seikat eivät vastaisikaan todellista tilannetta. Yhtiön hallintoneuvosto voi esimerkiksi edellyttää yhtiöltä oikeustoimia myös lakattuaan olemasta hallintoneuvosto, jollei lakkaamista ole merkitty julkiseen rekisteriin eikä kolmas osapuoli ole ollut siitä tietoinen. Tällä suojellaan vilpittömässä mielessä olleita kolmansia osapuolia.

Mikäli tosiseikkaa ei ole merkitty julkiseen rekisteriin, vaikka näin olisi pitänyt tehdä, rekisteröity henkilö ei voi vedota todelliseen tilanteeseen sellaista kolmatta osapuolta vastaan, joka on toiminut vilpittömässä mielessä rekisteröidyn tilanteen perusteella. Tämä ei kuitenkaan päde, jos rekisteröity henkilö osoittaa kolmannen osapuolen olleen tietoinen todellisesta tilanteesta.

Rekisteritietojen ja niiden julkaistun muodon väliset erot

Julkiseen rekisteriin kirjattu asiointi tulee voimaan kolmansiin osapuoliin nähden julkistamispäivästä alkaen. Rekisteröity henkilö voi kuitenkin väittää, että kolmas osapuoli on jo sitä ennen ollut tietoinen rekisteröidyistä tosiseikoista. Asiakirjakokoelmaan talletettujen asiakirjojen tiedot ja sisältö voidaan riitauttaa kolmansia osapuolia vastaan 16. päivään asti niiden julkistamisesta, mutta ainoastaan kolmannen osapuolen osoittaessa, ettei se ole voinut saada rekisteröityjä tosiseikkoja tietoonsa tämän ajanjakson aikana. Näin ollen kolmannella osapuolella on todistustaakka siitä, ettei se ole voinut saada tietoonsa rekisteröityjä tosiseikkoja.

Vastuu rekisteröityjen tietojen oikeellisuudesta

Rekisteröityjen henkilöiden on varmistettava, että kaupparekisteriin merkityt tiedot ovat ajan tasalla. Rekisteröidyillä henkilöillä on kannustin varmistaa tietojen paikkansapitävyys, sillä julkisessa rekisterissä rekisteröitynä olo on oikeudellisesti pätevä asema kaikissa tapauksissa, joissa henkilö ei ole tietoinen siitä, etteivät rekisteröidyt tiedot vastaa oikeushenkilön todellista oikeudellista asemaa. Rekisteröityjä henkilöitä sitovat näin ollen oikeustoimet, joita toteutetaan julkiseen rekisteriin merkittyjen tosiseikkojen perusteella, vaikka nämä seikat eivät vastaisikaan todellista tilannetta. Yhtiön hallintoneuvosto voi esimerkiksi edellyttää yhtiöltä oikeustoimia myös lakattuaan olemasta hallintoneuvosto, jollei lakkaamista ole merkitty julkiseen rekisteriin eikä kolmas osapuoli ole ollut siitä tietoinen. Tällä suojellaan vilpittömässä mielessä olleita kolmansia osapuolia.

Lisäksi voidaan määrätä hallinnollinen sakko, jos rekisteröity henkilö ei vastaa rekisterituomioistuimen kehoitukseen antaa tietoja tai toimittaa asiakirjoja, joita tarvitaan päätöksen tekemiseen tuomioistuimen omasta aloitteesta vireille pannussa menettelyssä, tai jos rekisteröity henkilö ei vastaa kehoitukseen toimittaa asiakirjoja, jotka lain mukaan on talletettava asiakirjakokoelmaan. Sakon enimmäismäärä on 100 000 Tšekin korunaa. Rekisterituomioistuin voi (myös omasta aloitteestaan) aloittaa menettelyn oikeushenkilön likvidoimiseksi, jos rekisteröity henkilö jättää toistuvasti noudattamatta edellä mainittuja vaatimuksia, tai jos noudattamatta jättämisellä voi olla vakavia seurauksia kolmansille osapuolille ja asiaankuuluva oikeudellinen etu on olemassa. Rekisterituomioistuin ilmoittaa tästä rekisteröidylle henkilölle ja antaa mahdollisuuden korjata puutteet kohtuullisen määräajan kuluessa.

Rekisterituomioistuimet torjuvat aktiivisesti toimimattomia yrityksiä eli yrityksiä, jotka eivät harjoita taloudellista toimintaa ja ovat olemassa vain muodollisesti. Tärkein syy toimimattomien yritysten rankaisemiseen tai lakkauttamiseen on se, että niitä voidaan käyttää ns. rahamuuleina taloudellisissa petoksissa, erityisesti veropetoksissa, sillä tällaiseen laittomaan toimintaan on helpointa käyttää jo olemassa olevia yrityksiä. Tuomioistuin voi purkaa yrityksen, mikäli 1) yritys ei ole tallettanut tilinpäätöstään asiakirjakokoelmaan vähintään kahdelta verovuodelta lain edellyttämällä tavalla ja (2) yritystä ei voida tavoittaa. Yrityksen katsotaan olevan tavoittamattomissa, jos sitä ei voida kehottaa toimittamaan puuttuvia tilinpäätöksiä asiakirjakokoelmaan. Jos yritys on ainoastaan jättänyt tallettamatta tilinpäätöksensä lain edellyttämällä tavalla mutta sille voidaan välittää kehoitus, tuomioistuin määrää hallinnollisen sakon kannustaakseen rekisteröityä henkilöä toimittamaan tarvittavat asiakirjat.

Mikäli tosiseikkaa ei ole merkitty julkiseen rekisteriin, vaikka näin olisi pitänyt tehdä, rekisteröity henkilö ei voi vedota todelliseen tilanteeseen sellaista kolmatta osapuolta vastaan, joka on toiminut vilpittömässä mielessä rekisteröidyn tilanteen perusteella. Tämä ei kuitenkaan päde, jos rekisteröity henkilö osoittaa, että kolmas osapuoli on ollut tietoinen tosiasiallisesta tilanteesta.

Edellä mainittujen toimenpiteiden lisäksi voidaan määrätä sakkoa hallinnollisesta rikkomuksesta § kirjanpidosta annetun lain 563/1991 37 a §:n 1 momentin h kohdan nojalla. Sakon määrä on enintään 3 prosenttia omaisuuden

arvosta. Hallinnollisten rikkomusten käsittelystä vastaa toimivaltainen veroviranomainen. Julkista rekisteriä koskevien vaatimusten noudattamatta jättämisestä voidaan rangaista myös § tietyistä hallinnollisista rikkomuksista annetun lain 251/2016 9 §:n 2 momentin mukaisena hallinnollisena rikkomuksena. Tällöin toimivaltainen viranomainen on kunta, jolla on laajennettu toimivalta. Tietyissä tapauksissa tällaiset rikkomukset voivat olla rikoksia (§rikoslaki 40/2009, 254 §).

Tietosuoja

Henkilötietojen julkaisemista ja säilyttämistä koskevat oikeudet

Tietosuojalainsäädännön (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679 luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta [yleinen tietosuoja-asetus]) osalta henkilötietojen käsittelyn oikeusperusta on yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohta (käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi) ja e alakohta (käsittely on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi) yhdessä yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohdan kanssa. Kyseessä on näin ollen käsittelytapa, josta säädetään suoraan laissa.

Luonnollisten henkilöiden henkilötietojen – myös asuinpaikkaa tai oleskelupaikkaa koskevien tietojen – julkaiseminen julkisissa rekistereissä perustuu sekä muodollisen julkisuuden periaatteeseen (§julkisista rekistereistä annetun lain 3–6 §) että aineellisen julkisuuden periaatteeseen (§julkisista rekistereistä annetun lain 8 ja 9 §). Tämä tarkoittaa sitä, että valtio sallii kaikille pääsyn rekisteriin kirjattuihin yksittäisten oikeushenkilöiden tietoihin ja takaa samalla vilpittömän mielen eli julkisen luottamuksen periaatteen toteutumisen. Täten kaupparekisterin henkilötietoja voidaan käyttää esimerkiksi liiketoiminnassa tunnistetietojen paikkansapitävyyden tarkistamiseen tai virallisten asiakirjojen toimittamiseen hallintoneuvoston jäsenille.

Lisäksi EU:n lainsäädännössä on jo pitkään edellytetty hallintoneuvoston jäsenten henkilöllisyyden ilmoittamista (ks. erityisesti tietyistä yhtiöoikeuden osa-alueista annetun direktiivin (EU) 2017/1132 14 artiklan d alakohta ja 30 artiklan 1 kohdan e alakohta, joka sisältää myös muutoksen aiempaan ensimmäiseen neuvoston direktiiviin 68/151/ETY). Tšekin lainsäädännössä näitä direktiivissä säädettyjä vaatimuksia sovelletaan myös oikeushenkilöihin, jotka on rekisteröity julkisiin rekistereihin.

Julkisiin rekistereihin tallennettujen tietojen osalta rekisteröidyillä yksityishenkilöillä on kaikki yleisen tietosuoja-asetuksen 12–22 artiklasta johtuvat oikeudet, niissä lueteltuja poikkeuksia lukuun ottamatta. Esimerkiksi rekisteristä poistamista koskevaa pyyntöä ei voida hyväksyä yleisen tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 3 kohdan b alakohdan nojalla, koska *”käsittely on tarpeen rekisterinpitäjään sovellettavaan unionin oikeuteen tai jäsenvaltion lainsäädäntöön perustuvan, käsittelyä edellyttävän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi tai jos käsittely tapahtuu yleistä etua koskevan tehtävän suorittamista tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämistä varten”*. Tämä oikeudellinen velvoite perustuu lakiin 304/2013 oikeushenkilöistä ja luonnollisista henkilöistä pidettävistä julkisista rekistereistä sekä erityisrahastojen rekisteröinnistä.

Asianomaiset rekisteröidyt voivat käyttää oikeuksiaan suoraan toimivaltaisissa rekisterituomioistuimissa tai tietosuojavastaavan kanssa.

Yhteystiedot

Rekisterituomioistuinten yhteystiedot

Prahan kaupungin tuomioistuin	Slezská 2000/9, 120 00 Praha	podatelna@msoud.pha.justice.cz Puhelin: +420 224 172 111 Asiointitilin tunnus: snkabbm
České Budějovicen alueellinen tuomioistuin	Zátkovo náměstí. 10/2, 370 84 České Budějovice	podatelna@ksoud.cbu.justice.cz Puhelin: +420 389 018 111 Asiointitilin tunnus: 832abay

Plzeňin alueellinen tuomioistuin	Veleslavínova 21/40, 306 17 Plzeň	podatelna@ksoud.plz.justice.cz sbirkalistin@ksoud.plz.justice.cz Puhelin: +420 377 869 611 Asiointitilin tunnus: yaraba4
Ústí nad Labemin alueellinen tuomioistuin	Národního odboje 1274/26, 400 92 Ústí nad Labem	podatelna@ksoud.unl.justice.cz Puhelin: +420 475 247 111 - vaihde Asiointitilin tunnus: phgaba8
Hradec Královén alueellinen tuomioistuin	Československé armády 218/57, 502 08 Hradec Králové	podatelna@ksoud.hrk.justice.cz Puhelin: +420 498 016 111 Asiointitilin tunnus: ep7abae
Brnon alueellinen tuomioistuin	Husova 353/15, 601 95 Brno	podatelna@ksoud.brn.justice.cz Puhelin: +420 546 511 111 - vaihde Asiointitilin tunnus: 5wwaa9j
Ostravan aluetuomioistuin	Havlíčkovo nábřeží 1835/34, 728 81 Ostrava	podatelna@ksoud.ova.justice.cz Puhelin: +420 596 153 111 Asiointitilin tunnus: jhyaeqv

Hyödyllisiä linkkejä

Verkkopohjainen julkisten rekisterien sovellus: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik>

Kirjaukset julkisiin rekistereihin: <https://or.justice.cz/ias/ui/podani>

Tietoa julkisiin rekistereihin kirjaamisesta julkishallinnon portaalissa:

<https://portal.gov.cz/sluzby-verejne-spravy/rejstriky-katastry-evidence-vypisy-overeni-a-statistika-KAT-419/rejstriky-pravnicky-ch-a-fyzicky-ch-osob-KAT-642>

Tietoa julkisiin rekistereihin rekisteröitymisestä Tšekin notaarikamarin verkkosivustolla:

https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_254-zapis-do-verejneho-rejstriku-notarem

Tietoja julkisista rekistereistä Businessinfo.cz-portaalissa:

<https://www.businessinfo.cz/navody/verejne-rejstriky-ppbi/2/>

■ Päivitetty viimeksi: 04/10/2023

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.